

Køn og karakterer

Ane Qvortrup

Professor

Institut for Kulturvidenskaber

Syddansk Universitet

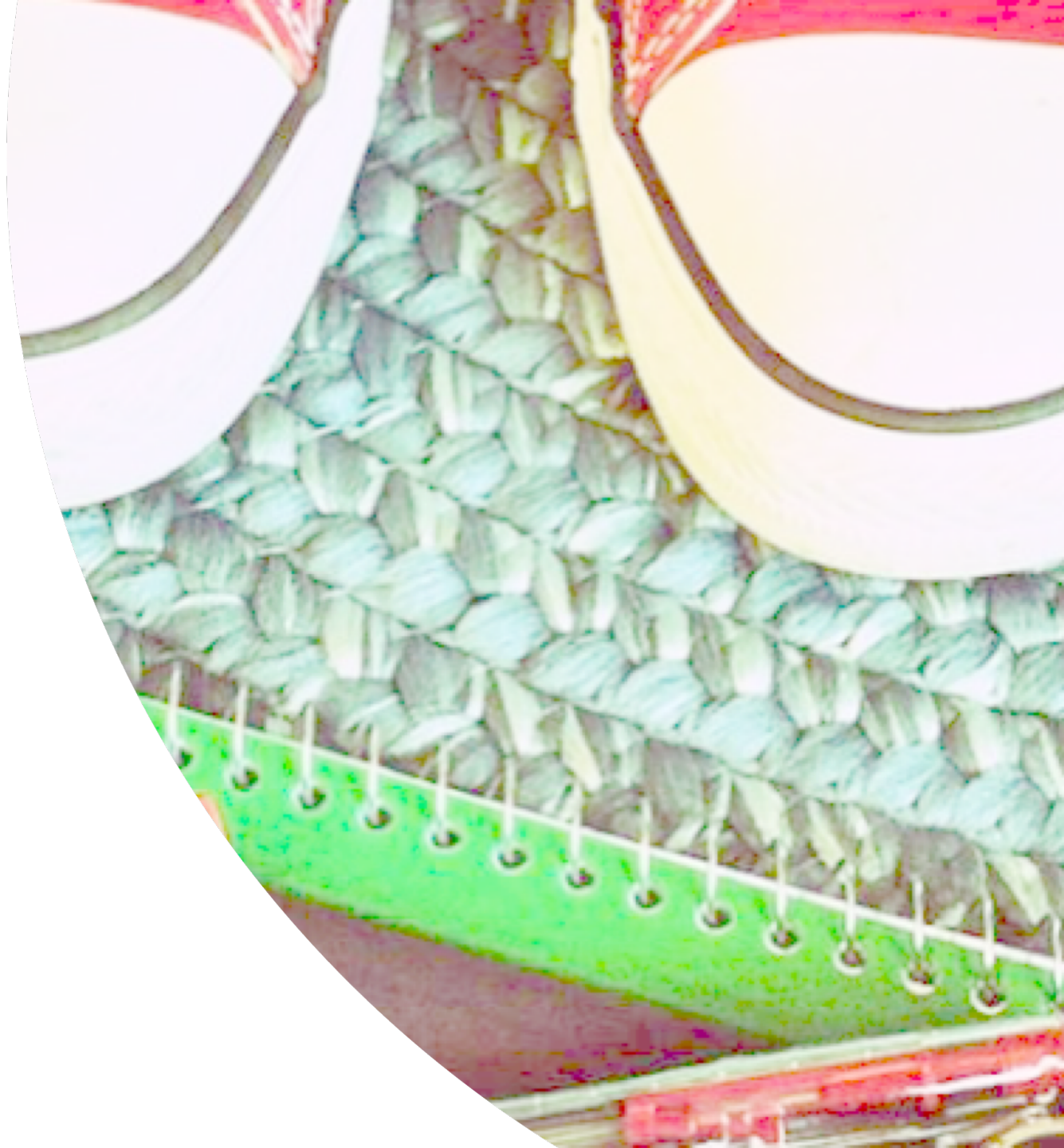
Datagrundlag

Projekt "Drenge underpræsteren i uddannelsessystemet"

- Udskolingen i grundskolen (3 klasser på to skoler)
- Observationer
- Interviews

Projekt "Reform 2017"

- 1. g-klasser årgang 2018-2021 i stx, htx, hhx og hf
- Kvantitative spørgeskemaundersøgelser fra 33 skoler (38 adresser): 6623 elever (svarprocent = 72%)



Baggrund

- Karaktergennemsnit i grundskolen

ÅR	PIGER	DRENGE	FORSKEL
2012/2013	7,0	6,3	0,7
2013/2014	7,1	6,3	0,8
2014/2015	7,2	6,4	0,8
2015/2016	7,3	6,5	0,8
2016/2017	7,3	6,4	0,9
2017/2018	7,2	6,3	0,9

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Baggrund

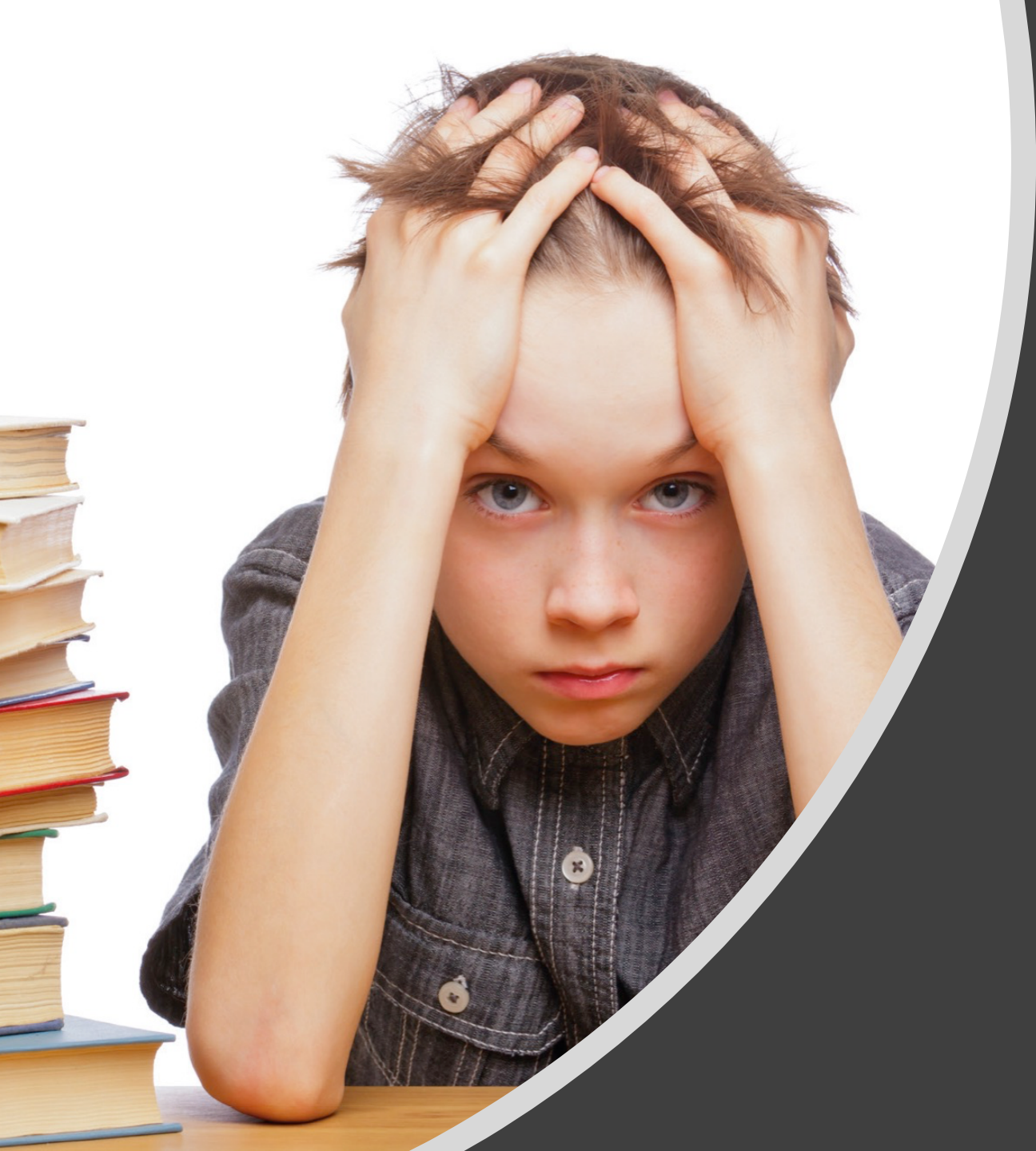
- Karaktergennemsnit i gymnasiet

ÅR	PIGER	DRENGE	FORSKEL
2014	7,1	6,6	0,5
2015	7,2	6,7	0,5
2016	7,3	6,7	0,6
2017	7,3	6,8	0,5
2018	7,4	6,8	0,6

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Baggrund

- Forskelle i pigers og drenges adfærd har betydning for, hvordan lærere bedømmer deres faglige niveau (Cornwell, Mustard & Van Parys 2013)
- Flere drenge end piger forlader grundskolen uden at have tilstrækkelige kvalifikationer til at gennemføre en ungdoms- og en videregående uddannelse (Brown & Hutters 2011; Hutters, Nielsen & Gerlach 2013)
- Behov for et stadigt højere uddannelsesniveau for at få adgang til arbejdsmarkedet (Arbejdernes Erhvervsråd 2013)



Diskussion:

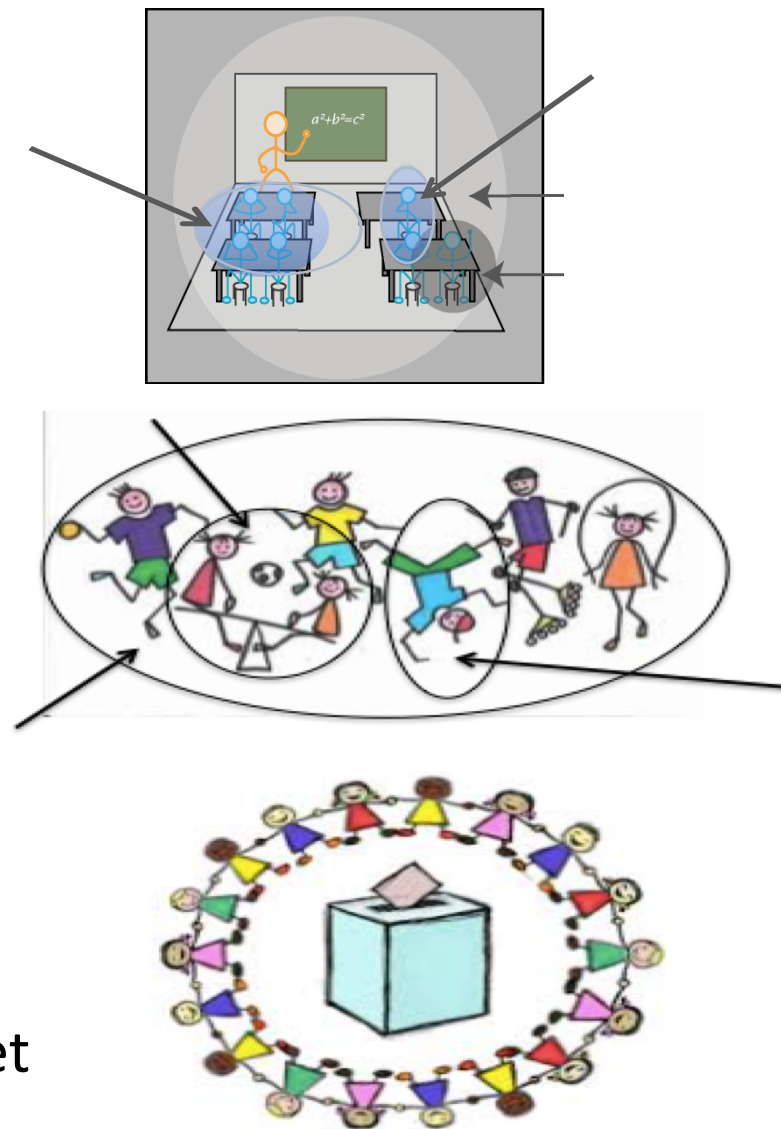
- Hvad er jeres reaktioner på tallene?
- Hvorvidt er det genkendeligt?

Teori og metode

- Tidligere:
 - Biologiske tilgange: Selve kønnet som årsag
 - Konstruktivistiske tilgange: Identitetsmæssige forskelle som årsag
 - Socialkonstruktivistiske tilgange: Sociale konstruktioner af kønnet som årsag
 - Sociologiske tilgange: Uddannelsessystemets reproduktion af ulighed som årsag
- Didaktisk tilgang: Drenges deltagelse i undervisningen er påvirket af de læringsmæssige kontekster, de er indlejret i på skolen

Teori og metode

- Sociale kontekst som forskellige interaktionssystemer, der udviser forskellige karakteristika, hvad angår strukturer, kodning (gyldighedskrav, realiserings- og anerkendelsesformer) funktion og adresse (muligheder for til- og frakobling)
(Luhmann 2006; Qvortrup & Qvortrup 2015)
- Fysisk til- og frakobling (formel accept af fællesskabet)
- Social til- og frakobling (aktiv deltagelse i fællesskabet)
- Psykologisk inklusion (oplevet anerkendelse af fællesskabet)



Resultater

•

Ingen forskelle

Lærerstyret undervisning

Arbejde med fagligt stof

Opgaveløsning

Projektarbejde

Arbejdet med kreative produktioner

Eksperimenter

Anvendelsesorienteret undervisning

Bevægelse

Konkurrencer

Selvevaluering

Selvindflydelse

Resultater

^α Variabel: 5-pkt, 1=helt uenig	Dreng	Pige	Effekt
Jeg lavede næsten altid alle mine lektier	3,93 (N=2623)	4,15 (N=2710)	0,107
Jeg afleverede de fleste af mine skriftlige opgaver til tiden	4,55 (N=2627)	4,71 (N=2713)	0,101
Jeg brugte ofte lang tid på mit skolearbejde	3,20 (N=2618)	3,61 (N=2708)	0,201

- Dreng og piger har forskellige indstillinger til deres skolearbejde (Lyng 2009)

Resultater

α

Variabel: 5-pkt, 1=helt uenig

Dreng

Pige

Effekt

Vigtigt at deltage i evalueringsaktiviteter i
gymnasiet

4,48
(N=2052)

4,67
(N=2226)

0,122

Resultater

- **Det hænger sammen med drengenes selvforståelse og self efficacy:**
”Hvis jeg føler, at jeg har gjort et godt stykke arbejde, men jeg får en dårlig karakter, så er der en periode, hvor jeg er vred på ham [læreren], og jeg ikke gider at følge med i timerne”
- **Det påvirker drengenes relation til læreren:**
”jeg passer på med, hvad jeg siger til dem”
”vi forstår ikke hinanden som sådan”

Resultater

- **Apropos relationer:**

”Nogen har et indtryk af mig, at jeg altid er fjollet og altid er pjattet, men nogen gange, når jeg snakker seriøst, selvom jeg smiler, så mener jeg det seriøst, men andre tror bare, at det er pjat”

”Det er drenge, som jeg har en masse hemmeligheder med, jeg kan føle mig sikker med dem, og jeg kan føle mig meget åben”

Resultater

α

Variabel: 5-pkt, 1=helt uenig

Dreng

Pige

Effekt

Jeg lærer mest, når jeg skriver (gælder både afleveringsopgaver og noter)

3,49
(N=2680)

3,91
(N=2766)

0,217

Det motiverer mig, når undervisningen lægger op til, at jeg skal udtrykke mig skriftligt (gælder både afleveringsopgaver og noter)

0,16
(N=2116)

0,29
(N=2268)

0,154

Resultater

^a

Variabel: 5-pkt, 1=helt uenig

Jeg lærer mest af at fremlægge mine analyser og resultater til diskussion i klassen eller i grupper

Dreng

3,32

(N=2649)

Pige

3,11

(N=2727)

Effekt

-0,101

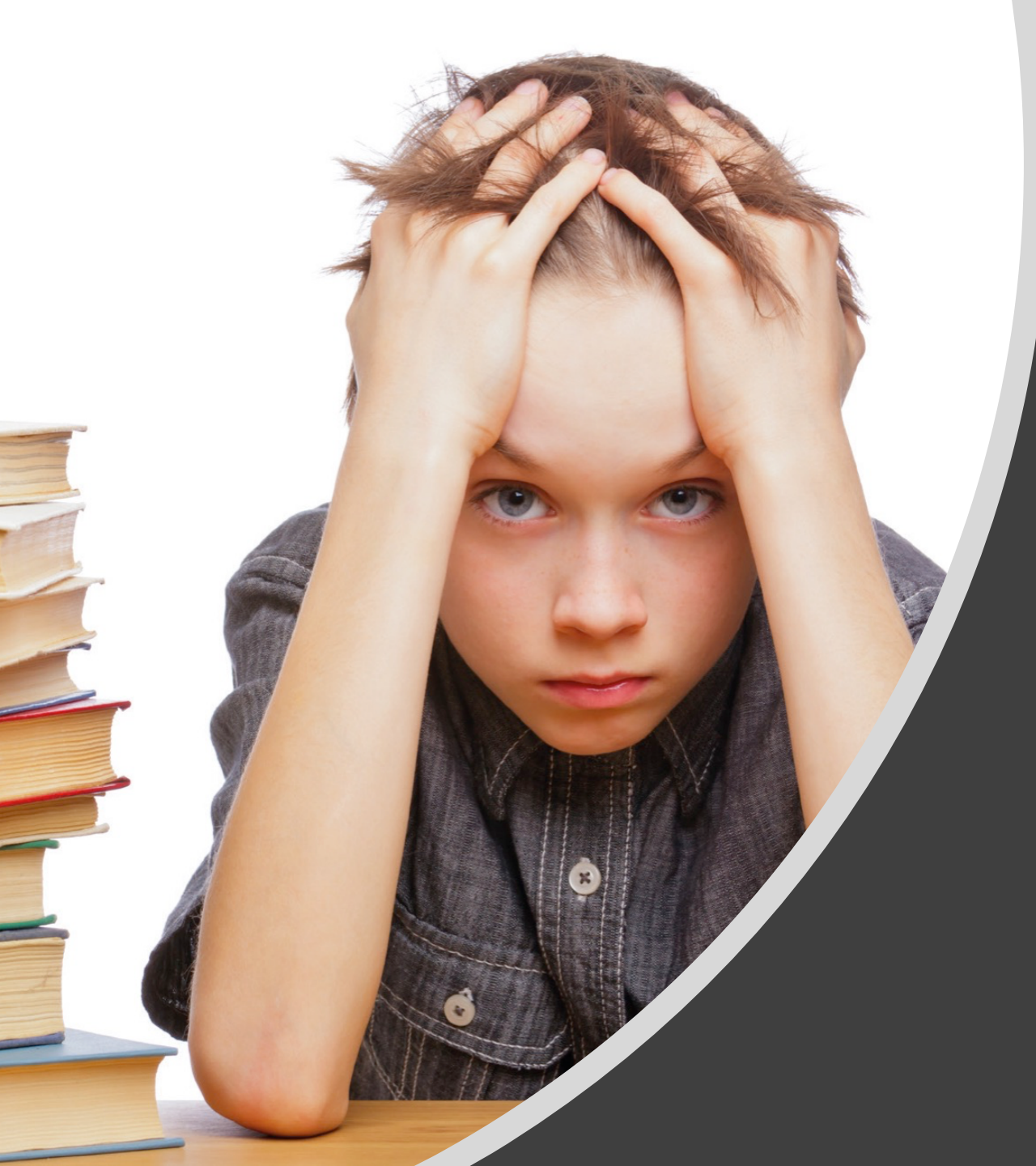
- "gruppearbejde er rigtig fedt, så er man lidt mere fri...så kan man sige, hvad man har lyst til, man kan bare snakke frit, hvis man laver fejl så er det ikke akavet eller noget. I klassen så skal man være meget sådan [...] man skal være klar til at svare"
- "fx dansk, så er det altid fortolkning, så ved man ikke lige om man har ret, og så ved man ikke lige om man skal række hånden op...så ved man ikke lige om man har fat i det rigtige"
- "hvis vi arbejder i grupper eller sådan, så er der nogen der snakker, og så er der en...som sidder og laver det, og så når vi er færdige med at snakke, så siger vi, hvad laver du der...kan du ikke lige forklare det"

Mulige indsatser

- Der findes ingen lette løsninger til at forbedre drengenes præstationer, men følgende tiltag anbefales af litteraturen.
- Varieret undervisning for forskellige typer elever
- Tydelig kommunikation om undervisningen og funktionen af forskellige aktiviteter
- Indsats mod drengenes holdning til skole og forskellige skoleaktiviteter

Mulige indsatser

- Medbestemmelse ift. og/eller eksplicitering af kriterier og tydelig brug af kriterier for at sikre opmærksomheden på retfærdighed
- Opmærksomhed på drenges humor og aktiv indsats for at skabe god kontakt med den enkelte dreng og drengegrupper i klassen
- Fokus på dynamikker i drengegrupper og gode læringsfællesskaber blandt drengene



Diskussion:

- Er der noget, der giver stof til eftertanke?
- Hvad er mulige handlinger?

Gymnasiet

anno
2019

7. marts - 9.00-17.30, SDU